

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (V.Ciumac)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A.Bostan, A.Pahopol, V.Negru)

ÎNCHEIERE

17 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul	Mariana Pitic
Judecătorii	Nicolae Craiu
	Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Chiriac Dumitru, reprezentat de avocatul Adrian Țurcanu,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Chiriac Dumitru împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea deciziei,

împotriva deciziei din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost respins apelul declarat de Chiriac Dumitru, reprezentat de avocatul Adrian Țurcanu și a fost menținută hotărârea din 16 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani

c o n s t a ț ă

La 13 septembrie 2017, Dumitru Chiriac a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat solicitând anularea deciziei nr. 118/559 din 27.06.2017.

În motivarea acțiunii a indicat că la 30 mai 2017 Serviciul Fiscal de Stat mun. Chișinău a emis actul de control fiscal nr.3-562479 cu privire la corectitudinea calculării, achitării impozitului pe venit și prezentării declarației persoanei fizice cu privire la impozitul pe venit pentru perioada fiscală, anul 2016.

La 13 iunie 2017, nefiind de acord cu constatările din concluzii și propuneri, reflectate în actul de control fiscal nr.3-562479 din 30 mai 2017 emis de Serviciul Fiscal de Stat, reclamantul a depus dezacord, indicând motivele de fapt și de drept cu mențiunea de a încheia procedura inițiată.

A relatat că la 27 iunie 2017, Serviciul Fiscal de Stat a emis decizia nr. 118/559 în privința lui Chiriac Dumitru Ștefan, prin care s-a decis de a încasa la buget suma de 604 361 de lei ca impozit pe venit pentru anul 2016; a aplica majorări de întârziere în sumă de 12 731 de lei; a aplica amendă în sumă de 604 361 de lei pentru eschivarea de la calculul și plata impozitului pe venit pentru anul 2016.

Suma de 604 361 de lei a fost calculată și reținută de către Serviciul Fiscal de Stat ca impozit din venitul brut.

A susținut că, la 21 iulie 2017, Dumitru Chiriac a depus contestație la Serviciul Fiscal de Stat pe mun. Chișinău împotriva actului de control fiscal nr.3-562479 din 30 mai 2017, care a fost respinsă prin decizia nr.119 din 17 august 2017.

A declarat că în motivarea dezacordului cu decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 118/559 din 27 iunie 2017, făcând referire la prevederile art.14 Cod fiscal, care reglementează noțiunea de obiect al impunerii fiscale, suma totală investită la pariurile sportive Pari-Meci NV este de 3 357 300 de lei. Suma câștigată este de 28 500 de lei. Faptul dat se confirmă prin extrasul din cont pentru anul 2016, eliberat de "Artosis" SRL care se obliga să asigure încasarea plăților către Pari-Match NV. Sumele la pariurile sportive au fost investite pe contul 11 133 219 parvenite de pe cod de sistem - 11 639 458, beneficiarul căruia este Chiriac Dumitru.

A menționat prevederile art.90/1 alin.(3³) din Codul fiscal RM, actualizat la 01 iulie 2016 (Legea nr.138 din 17 iunie 2016. M.O. nr. 184-192), reiterând că suma real câștigată este de 28 500 de lei.

Iar, prevederile art.90/1 alineatul (4) din Codul fiscal, actualizat la 01 iulie 2016 (Legea nr.138 din 17 iunie 2016. MO nr. 184-192), coraborate cu prevederile art.90/1 alin.(3³) al aceluiași act normativ, indică că legea nu prevedea obligativitatea depunerii declarației cu privire la impozitul pe venit în urma obținerii câștigurilor. Însuși din scrisorile Ministerului Finanțelor nr. 14/3-13/108 din 04 martie 2016 și nr. 14/3-13/438 din 08 noiembrie 2016, la care face referire Serviciul Fiscal de Stat în decizia pe marginea contestației nr.119 din 17 august 2017, s-a indicat precum că câștigurile de jocurile de noroc acordate de organizatorul jocurilor de noroc participanților (jucătorilor), constituie valoarea totală a câștigului acordat.

A indicat reclamantul că Serviciul Fiscal de Stat în decizia pe marginea contestației nr.119 din 17 august 2017, pag.2 verso, face referire la prevederile art.182 alin.(2) din Codul fiscal. Or, reclamantul nu este persoană cu funcție de răspundere. La caz, persoana cu funcție de răspundere în cazul dat este „Artosis” SRL care s-a obligat să asigure încasarea plăților către Pari-Match NV.

Prin urmare, facând referire la prevederile art.20 lit.p¹ din Codul fiscal, care reglementează sursele de venit neimpozabile, a considerat reclamantul că venitul obținut din pariurile sportive nu se supune impozitării. Or, dînsul nu a primit nici un aviz și nici o cerere de la Serviciul Fiscal de Stat cu privire la achitarea impozitului pe venit.

Prin hotărârea din 16 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău. sediul Rîșcani s-a respins acțiunea ca fiind nefondată.

Prin decizia din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Chiriac Dumitru, reprezentat de avocatul Adrian Țurcanu și s-a menținut hotărârea din 16 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

La adoptarea soluției instanța de apel a invocat că Chiriac Dumitru a respectat procedura prealabilă, iar actul administrativ contestat, decizia Serviciului Fiscal de Stat Direcția general administrare fiscal mun.Chișinău, nr.118/559 din 27 iunie 2017 nu este exceptat de la controlul legalității.

În conformitate cu prevederile art.8 alin.(2) Cod fiscal, contribuabilul este obligat, printre altele, d) să prezinte informații veridice despre veniturile rezultate din orice activitate de întreprinzător, precum și despre alte obiecte ale impunerii, e) să achite la buget, la timp și integral, ținînd cont de prevederile art.7 alin.(5), sumele

calculate ale impozitelor și taxelor, asigurând exactitatea și veridicitatea dărilor de seamă fiscale prezentate.

Conform art. 13 alin.(1) lit. b), (2) Cod fiscal, subiecți ai impunerii sunt persoanele fizice rezidente cetățeni ai Republicii Moldova care nu desfășoară activitate de întreprinzător și pe parcursul perioadei fiscale obțin venituri impozabile din orice surse aflate în Republica Moldova și din orice surse aflate în afara Republicii Moldova pentru activitatea lor în Republica Moldova. Subiecții impunerii sînt obligați să declare venitul brut obținut din toate sursele.

Conform art. 14 alin.(1) lit.c) Cod fiscal, obiect al impunerii îl constituie venitul din investiții și financiar din orice surse aflate în afara Republicii Moldova, obținut de persoanele fizice rezidente cetățeni ai Republicii Moldova care nu desfășoară activitate de întreprinzător.

Conform art.83 alin.(2) lit.a) Cod fiscal, sînt obligați să prezinte declarația cu privire la impozitul pe venit persoanele fizice (cetățenii Republicii Moldova, cetățenii străini, apatrizii, inclusiv membrii societăților și acționarii fondurilor de investiții) care au obligații privind achitarea impozitului.

Totodată, potrivit art.87 alin.(1) - (3) Cod fiscal, contribuabilul care conform art.83, este obligat să prezinte declarația cu privire la impozitul pe venit (fără cererea suplimentară din partea Serviciului Fiscal de Stat) achită impozitul pe venit nu mai tîrziu de termenul stabilit pentru prezentarea declarației (fără a ține cont de prelungirea termenului). Modul, forma și locul achitării impozitului sînt reglementate de Ministerul Finanțelor. În cazul primirii unui aviz sau cereri din partea Serviciului Fiscal de Stat, suma impozitului, penalităților și amenzilor aferente lui indicată în aviz sau cerere, urmează a fi plătită de către contribuabil în termenul și modul general stabilit de prezentul cod și de actele normative adoptate pentru executarea prezentului cod.

Instanța de apel a relatat că obligațiile fiscale sunt stabilite pe seama contribuabililor prin lege, astfel încît, neexercitarea unei obligații legale, atrage aplicarea sancțiunii prevăzute de lege.

La caz, instanța de apel a invocat că Chiriac Dumitru este subiect al impunerii fiscale și are obligația de a depune declarație pe venit din sursele impozabile conform legii.

Astfel, pentru anul 2016, Chiriac Dumitru nu a depus declarația pe venit asupra surselor de venit impozabil și drept urmare, acesta nu a achitat impozitul pe venit în mărime și modul prevăzut de lege, fapt care denotă o încălcare a legislației fiscale de către ultimul.

Mai mult, instanța de apel a reținut că, Chiriac Dumitru nu neagă faptul nedepunerii declarației fiscale privind impozitul pe venit și ca urmare faptul al neachitării impozitului. Or, prin prezenta acțiune, apelantul contestă faptul că sumele impozitate, nu constituie sume obținute din activitatea jocurilor de noroc.

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că veniturile obținute din pariurile sportive se supun impozitării cu impozitul pe venit în mărimea stabilit de lege, iar obligația depunerii declarației pe venit aparține celui care a obținut venitul.

Prin recursul depus la 21 mai 2019 Chiriac Dumitru, reprezentat de avocatul Adrian Țurcanu a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel nu a constatat și elucidat toate circumstanțele necesare pentru examinarea obiectivă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material și procedural și nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată.

Examinând admisibilitatea recursului, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

După cum rezultă din speță litigiul a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție denotă că Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei integrale la 26 martie 2019 (f.d.185), însă la materialele dosarului nu se regăsește dovada recepționării acesteia.

Prin urmare, recursul declarat la 21 mai 2019 se consideră a fi depus în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2, 3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea

depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând temeiurile recursului, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2,3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Chiriac Dumitru, reprezentat de avocatul Adrian Țurcanu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Chiriac Dumitru, reprezentat de avocatul Adrian Țurcanu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2,3,4) al Codului de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230, 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Chiriac Dumitru, reprezentat de avocatul Adrian Țurcanu se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecător

Mariana Pitic

Judecătorii

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru